

Valtuustoseminaari 30.9.2021

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut ja viranhaltijat!

Raahen kaupungin talous ei ole tasapainossa, kun tarkastellaan edellisvuosien tilinpäätösten lukuja. Kaupungin velkamäärä on suuri verrattuna kuntien keskimääräisiin lukuihin, mm. velkamäärä / asukas, niin Raahen luku on lähes kaksinkertainen. Lainamäärään liittyy myös todellinen uhka, nimittäin korkojen nousu ja siihenkin olisi kyettävä varautumaan. Talouden tasapainottamiselle on siis edelleen ilmeinen tarve ja tämä tänään esittelyssä oleva ohjelma on seurausta tälle vuodelle tehdystä alijäämäisestä talousarviosta.

Esittelyssä oleva tasapainottamisohjelma on ollut kaupunginhallituksen asialistalla 31.5. Tällöin sitä ei hyväksytty, koska sen käsittelyn katsottiin kuuluvan uusille luottamushenkilöille.

Ohjelma on yli kahden valtuustokauden mittainen päättyen vuoteen 2030. Se sisältää aiemmin hyväksytyin organisaatiouudistuksen mukaiset päivitetty kumulatiiviset säästöt 15,3 M €, elinvoiman lisääntymisestä johtuvista kumulatiivisista lisätuloista 43,8 M€, lomarahojen vaihtamisesta vapaiksi kumulatiivinen kertymä on 2 M€, työhyvinvoinnin edistämisestä kumulatiivisesti 900 000 euroa sekä verojen korotuksista kertyvistä kumulatiivisista tuloista 2,5M€. Ohjelmaan liittyvät panostukset koostuvat elinvoiman lisäyksistä käyttötalousmenoissa kumulatiivisesti 4,5M€ sekä elinvoimainvestoinneista, joiden kumulatiivinen kertymä on 11.7M€.

Keskustan valtuustoryhmälle on selvää, että tasapainottamistoimia tulee nyt ja jatkossa tehdä, jotta kaupungin talous saadaan vakaammalle pohjalle. Tässä esitellyssä ohjelmassa on aihioita, joita on hyvä viedä eteenpäin kuten joukkoliikenteen kehittäminen henkilöstön työhyvinvointiin satsaaminen sekä lomarahojen vaihtaminen vapaiksi. Näiden lisäksi Keskustan valtuustoryhmä edellyttää henkilöstön eläköitymisen hyödyntämistä mahdollisimman kattavasti sekä aktiivista henkilöstömäärän ja toimenpiteiden seuranta. Ohjelmassa on paljon isoja elinvoimaan liittyviä asiakokonaisuuksia, joita esitetään nopeutettavaksi sekä etupainotteisesti toteutettavaksi. Elinvoimaa lisääviä toimenpiteitä tarvitaan ja niitä on tehtävä, olennainen kysymys on millä volyyymilla ja mikä on realistinen taso. Keskustan valtuustoryhmän mielestä näihin tarvitaan tarkkaa harkintaa ja priorisointia.

Ryhmässämme keskustelua on herättänyt mm. tarve heti ensi vuodesta lähtien kolmelle venäjänkieliselle osaajalle. Hanhikivi-projektin edetessä tarvetta varmasti tulee olemaan, mutta uudelleen arviointi on tarpeen niin aikataulun kuin määrän suhteen. Keskustan valtuustoryhmä ehdottaa, että ensi vuodelle ei vielä palkata ko. osaajaa ja jatkossa palkkaaminen tapahtuu määräaikaaisesti yksi kerrallaan ja tarveperusteisesti. Alkuvaiheessa korostuu osaajan poikkihallinnollinen työskentely.

Elokuvateatteriin liittyvät panostukset, jotka ovat kumulatiivisesti 1,050M€, puhuttivat myös. Palvelutarjontaa pitää kehittää ja elokuvateatterin saaminen Raahen on kannatettavaa, toteuttamisen tulee kuitenkin lähtökohtaisesti toteutua markkinavetoisesti. Kaupungin tehtävä on luoda edellytykset toiminnalle, mutta ei subventoida ko. toimintaa. Kaupungin mittava taloudellinen tuki mahdollistaa hankkeen toteutumisen liian massiivisena, jolloin sillä ei ole taloudellista kantokykyä jatkossa.

Tuulivoima ja kahden kilometrin rajan poistaminen jakaa mielipiteitä. Ryhmässämme ei ole yksimielisyyttä asiasta. Olisiko tässä yhteydessä syytä tarkastella sellaisia alueita tuulivoiman rakentamiselle, jotka ovat kaukana asutuksesta, sillä kaupunki tarvitsee kipeästä tuloja. Lisäksi merituulivoiman rakentamisen edistämistä tulisi harkita.

Verojen korotuksiin, eritoten kiinteistöverojen korotuksiin ryhmämme ei ole valmis. Ohjelmassa olevat veronkorotukset kohdistuvat liiaksi yhteen yrittäjäryhmään.

Merkittävässä asioissa kuten palveluverkon muutoksissa on huomioitava 30.12. 2019 valtuuston päättämä pykälä 106. Keskustan valtuustoryhmä edellyttää, että koulu- ja palveluverkon suhteen edetään alueellisesti hallituin kokonaisuuksin ja koko kokonaisuutta tarkastellen ja em. 106 pykälän mukaiset vaikutusten arvioinnit tehdään. Edelleen on tarpeen edetä valmiit ja terveet koulutilat edellä, järkevin oppilasmäärin sekä on syytä selvittää mahdollisuus olemassa olevien kiinteistöjen hyödyntäminen koulukäytössä. Lähivuosina tapahtuvan oppilasmäärän romahduksen vuoksi uusien koulutilojen rakentaminen tässä vaiheessa ei ole mielekästä. Näiden em. perustein Keskustan valtuustoryhmän ei näe järkevänä pohjoisen alueen, eli Jokelan ja Olkijoen koulujen sulkemista ensi vuonna, varsinkin kun nykyisestä oppilasmäärästä johtuen tarvitaan lisätilaa, vaan edetään kouluverkko edellä. Keskustan valtuustoryhmä esittää, että pohjoisen alueen osalta tarkastellaan oppilasmäärän tasaamista mm. koulupiirirajoja tarkastellen. Koska oppilasmäärän lasku näyttää olevan todellisuutta tulevaisuudessa, niin olisiko syytä valmistella asiaa tulevaisuutta silmällä pitäen mm. asettamalla oppilasalaraja tai yhdysluokka-alaraja koululle. Samoin keskusta-alueen mahdollisen uuden koulun suhteen on tehtävä tarpeellisia selvityksiä ennen kuin päätöstä tehdään.

Ohjelma kattaa kaksi valtuustokautta, eli on tasapainottamiskaudeksi pitkätkö. Tälle valtuustokaudelle suunnitellut panostukset ovat suuruudeltaan n. 12,4 M€, joista investointien osuus n. 10,2M€. Elinvoimapanostusten etupainotteisuus tulee hyvin esille em. lukujen valossa. Keskustan valtuustoryhmän mielestä tähän tarvitaan priorisointia ja realismia.

Arvoisa puheenjohtaja!

Keskustan valtuustoryhmän mielestä ohjelmassa on siis eteenpäin vietäviä asiakokonaisuuksia, mutta ne vaativat edelleen jatkotyöstöä, jotta ne saadaan realistisemmalle tasolle. Ohjelmassa on myös kokonaisuuksia, joihin Keskustan valtuustoryhmällä ei ole edellytyksiä sitoutua. Näillä evästyksillä valtuustoryhmämme esittää em. asioita vietävän eteenpäin.

Keskustan valtuustoryhmän psta

Sari Pekkala, vpj.